14/02/2019

Άγιος Ιωάννης Βατάτζης: Η οικονομική πολιτική του “Πατρός των Ελλήνων”

/ Ορθόδοξες Προβολές

Κατά τα διαλείμματα των στρατειών αυτού, ο Βατάτζης αφωσιώθη, μετ’ επιφανούς επιτυχίας εις την οικονομικήν ανάπτυξιν της αυτοκρατορίας.

Υπό την πατριαρχικήν αυτού διοίκησιν, η χώρα απήλαυσε, μεγάλης υλικής ευημερίας. Υπήρξεν οικονόμος ούτως εξαίρετος, ώστε το προϊόν των κτημάτων του στέμματος ου μόνον επήρκει προς συντήρησιν της τραπέζης αυτού, αλλ΄άφινεν εις αυτόν και περίσσευμα χάριν ιδρύσεως νοσοκομείων, πτωχοκομείων και γηροκομείων ούτως, ώστε μετά τας ημέρας αυτού η Αυτοκρατορία της Νίκαιας ελέγετο έχουσα φιλανθρωπικά ιδρύματα καλλίτερα πάσης άλλης πόλεως. Αφιέρωσε μεγίστην προσοχήν εις την κτηνοτροφίαν κατά το σύστημα νεωτέρων μοναρχών και επειράθη να πείση τους ευπατρίδας να ζώσιν εκ των ιδίων κτημάτων δια πρακτικής αυτών μισθώσεως.

Το κράτος των Σελδσουκιδών είχεν ανάγκην προχείρου αγοράς χάριν

προμηθείας θρεμμάτων και σίτου ένεκα των δηώσεων, ας είχον επιφέρει εν ταις χώραις αυτών οι Μογγόλοι, και η ζήτησις ήτο ούτω μεγάλη, ώστε οι Έλληνες γαιοκτήμονες ηδύναντο ναπαιτώσιν ονειρώδεις τιμάς δια τα προϊόντα αυτών. Εκ των χρημάτων των κτηθέντων εκ της πωλήσεως ωών από των αυτοκρατορικών ορνιθοτροφείων ο αυτοκράτωρ κατώρθωσεν εν χρόνω βραχεί ν' αγοράση χάριν της συζύγου πολυτελές στέμμα εκ μαργαριτών.

Φυσικόν δε αποτέλεσμα της καθολικής εκείνης ευημερίας υπήρξεν η αύξησις της πολυτελείας, και οι ευπατρίδαι εδαπάνων το χρήμα αυτών εις μεταξωτά ενδύματα εκ της Ιταλίας και της Ανατολής. Ο αυτοκράτωρ αποφάσισε να περιστείλη την περί τας δαπάνας αμετρίαν των υπηκόων και συγχρόνως **να ενθαρρύνη ΕΘΝΙΚΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ** επί ζημία των ξένων, οίτινες ειχον ωφεληθή εκ της υπό του προκατόχου χορηγηθείσης ατελείας. Διο απηγόραθσεν εις αυτούς να φορώσι ξένα προϊόντα ή να καταναλίσκωσι ξένα υφάσματα επί ποινή της απωλείας του κοινωνικού αυτών αξιώματος. ΄

Έλλην ευπατρίδης ώφειλε, καθ' α εκείνος εφρόνει, να φέρη ενδυμασίαν Ελληνικήν, όπερ δόγμα δεν εξετίμων πλέον οι συμπολίται αυτού. Επέδειξε δε την ειλικρίνειαν αυτού συμμορφώσας τον ίδιον εαυτού οίκον προς τον νόμον, και επετίμησεν αυστηρώς τον υιόν, άτε μεταβαίνοντα εις κυνηγέσια εν πλουσία μεταξωτή περιβολή, υπομνήσας αυτόν, ότι τοιαύτη χλιδή ήτο δυσάρμοστος προς τον καθ΄ημέραν βίον των Ελλήνων και ώφειλε να επιδεικνύεται μόνον οσάκις ήτο αναγκάιον να καταπλαγώσι ξένοι πρέσβεις επί τω πλούτω του έθνους.

Αντί να διασπαθή τους πόρους αυτού εις αυλικάς πομπάς, αφιέρωνε τα ούτω σωζόμενα χρήματα εις την αύξησιν της εθνικής αμύνης από των Μογγόλων, ιδρύσας κεντρικήν εν Μαγνησία και σωρεύσας μεγάλα ποσά σίτου, εναποθηκευθέντος εν εσφραγισμένοις σιτοβολώσι χάριν χρήσεως εν περιπτώσει επιδρομής.

Δια βραχέων, άπασαι αυτού αι οικονομικάι διατάξεις είχον πρακτικώτατον χαρακτήρα, κατέβαλε δε πάσαν προσπάθειαν, όπως παρεμποδίση το ανατολικόν ελάττωμα του ναυσισμού δημοσίων χρημάτων υπό των διοικούντων τας επαρχίας δουκών και η νωθρότης ταμειακού τινός υπαλλήλου ετιμωρήθη δια μαστιγώσεως ούτως αυστηράς, ώστε ο ούτω τιμωρηθείς απέθανον εξ αυτής.

(Ουίλλιαμ Μίλλερ, Η Ιστορία της Νικαίας, Εν Αθήναις, 1924)

Εκ του ιστολογίου new-byzantium.blogspot.com